

POREZNO OPTEREĆENJE RADA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Franušić, Mario

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split / Sveučilište u Splitu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:228:476566>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-29**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University Department of Professional Studies](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Preddiplomski stručni studij Računovodstvo i financije

Mario Franušić

ZAVRŠNI RAD

**POREZNO OPTEREĆENJE RADA U REPUBLICI
HRVATSKOJ**

Split, rujan 2021.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Preddiplomski stručni studij Računovodstvo i financije

Predmet: Javne financije

ZAVRŠNI RAD

Kandidat: Mario Franušić

Naslov rada: Porezno opterećenje rada u Republici Hrvatskoj

Mentor: Dr. sc. Tino Kusanović

Split, rujan 2021.

Sadržaj

1. UVOD	1
2. OSNOVNE KARAKTERISTIKE POREZA	2
3. POREZNO OPTEREĆENJE RADA U REPUBLICI HRVATSKOJ/POREZ NA DOHODAK	4
3.1. Porezni obveznik	4
3.1.1. Rezident	4
3.1.2. Nerezident	5
3.2. Primici na koje se ne plaća porez na dohodak	6
3.3. Primici koji se ne smatraju primicima od nesamostalnog rada	9
3.4. Utvrđivanje dohotka od nesamostalnog rada	10
3.4.1. Primici po osnovi nesamostalnog rada.....	11
4. PRIREZ POREZU NA DOHODAK	14
4.1. Porezni obveznik	14
4.2. Porezna osnovica/predmet oporezivanja	14
4.3. Učenik/student	15
4.3.1. Učenik/student/student na poslijediplomskom studiju za primljene nagrade i stipendije iznad propisanih iznosa	15
5. OSOBNI ODBITAK ILI NEOPOREZIVI DIO DOHOTKA	17
5.1. Osobni odbitak u 2021. godini	17
5.2. Uvjeti za priznavanje osobnog odbitka	20
5.3. Doprinosi za mirovinsko osiguranje	22
5.4. Doprinosi za zdravstveno osiguranje	22
6. PLAĆE	24
6.1. Osnovice prema kojima se obračunavaju doprinosi u 2021. godini	24
6.2. Plaće i naknade	24
7. POREZNA REFORMA	27
7.1. Četvrti krug porezne reforme	27
7.2. Peti krug porezne reforme	31
7.3. Rokovi za isplatu plaće i uplatu doprinosa poreza na dohodak i prireza iz plaće i doprinosa na plaću	32
8. OBRAZAC JOPPD	36
9. USPOREDBA SA ZEMLJAMA EU	40
10. ZAKLJUČAK	43
LITERATURA	44

SAŽETAK

POREZNO OPTEREĆENJE RADA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Kroz ovaj završni rad analizira se porezno opterećenje rada u Republici Hrvatskoj. Točnije, analizira se porezno opterećenje dohotka od nesamostalnog rada, odnosno plaće. Upravo porez na dohodak od nesamostalnog rada je najzastupljeniji i najčešći oblik ovog poreza ako uzmemo u obzir sve izvore poreza na dohodak. U ovom radu obrađivat će se općenito porezi, osobni odbitci, primitci na koje se plaća i na koje se ne plaća porez na dohodak, oporezivanje studentskog rada i slično. Cilj ovog rada je upoznati se sa vrstama i razinom poreznog tereta za pojedince koji dohodak ostvaruju od nesamostalnog rada.

Ključne riječi: porezno opterećenje, porez na dohodak, porezna reforma, obračun plaće

SUMMARY

INCOME TAX BURDEN IN THE REPUBLIC OF CROATIA

Through this final paper the income tax burden in the Republic of Croatia is analyzed. More precisely, it is analyzed the income tax burden from self-employment, ie salary. It is the income tax from self-employment that is the most represented and most common form of this tax if we take into account all sources of income tax. This paper will process general taxes, personal deductions, receipts on which income tax is paid and not paid, taxation of student work and something like that. The aim of this paper is to get acquainted with the types and level of tax burden for individuals who earn income from self-employment.

Key words: tax burden, income tax, tax reform, payroll

1.UVOD

Predmet rada je porez na dohodak koji je jedan od najvažnijih izvora prihoda zemalja i jedan od izravnih poreza u poreznim sustavima suvremenih zemalja. Njime se oporezuje fizička osoba, odnosno dohodak kojeg fizička osoba zaradi tjedno, mjesečno ili godišnje, ovisno o tome kako se porez obračunava u pojedinim zemljama. Dohodak je razlika između primitaka i izdataka što ih fizička osoba ostvari u određenom razdoblju, država putem prikupljanja poreza, doprinosa, carina i drugih davanja, osigurava sredstva. Jedan od najizdašnijih instrumenata prikupljanja tih sredstava su porezi, koji predstavljaju oblik prisilnog davanja, bez izravne protučinidbe. Koliko je neka zemlja razvijena, kolika je stopa zaposlenosti, razvijena svijest poreznih obveznika i provedba propisa, pokazuje nam udio poreza na dohodak u proračunima. U radu se prvo navode osnovne karakteristike poreza, zatim slijedi poglavlje o porezu na dohodak. U idućem poglavlju riječ je o poreznom obvezniku nakon kojeg slijedi poglavlje koje se odnosi na prirez porezu na dohodak. Iduća poglavlja obuhvaćaju osobni odbitak, plaće te 4. i 5. krug aktualne vladine porezne reforme. Prije samog zaključka i usporedbe sa zemljama EU, prikazan je obrazac JOPPD.

2. OSNOVNE KARAKTERISTIKE POREZA

Porezi su prisilna davanja koja građani plaćaju državi ne dobivajući protunaknadu. Odnosno, protunaknada postoji, ali nije izravna. U suvremenim državama porezi su najvažniji izvor državnih prihoda, a od ostalih vrsta državnih prihoda razlikuju se po tom što se prikupljaju na osnovi prisile. Nameću ih administrativne jedinice (država, lokalne vlasti) radi pribavljanja sredstava za podmirivanje javnih potreba, primjerice za plaćanje vojske i policije, financiranje obrazovnoga sustava, izgradnju cesta i vodovoda te isplatu mirovina ili pomoći za nezaposlene i siromašne. Porezima se uglavnom ne smatraju upravne pristojbe i kazne, ni korisničke naknade, no mogu poslužiti u svrhu prikupljanja državnih prihoda. Iako je svrha poreza ponajprije prikupljanje prihoda radi financiranja rashoda, tj. ostvarivanja fiskalnih ciljeva, oni se mogu primijeniti i kao instrument različitih ekonomskih politika. Tako porezi mogu utjecati na raspodjelu dohotka, ostvarivanje veće zaposlenosti ili stabilnost cijena.¹

U nastavku će biti nabrojani porezi koji su vezani za hrvatski porezni sustav te njihova podjela.

Državni porezi

- Porez na dodanu vrijednost
- Porez na dobit
- Posebni porezi i trošarine
- Posebni porezi na motorna vozila
- Posebni porezi na kavu i bezalkoholna pića
- Porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i premije kasko osiguranja cestovnih vozila
- Trošarinski sustav oporezivanja alkohola, alkoholnih pića, duhanskih proizvoda, energenata i električne energije

¹ Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx
[06.09.2021]

Županijski porezi

- Porez na nasljedstva i darove
- Porez na cestovna motorna vozila
- Porez na plovila
- Porez na automate za zabavne igre

Građanski ili općinski porezi

- Prirez porezu na dohodak
- Porez na potrošnju
- Porez na kuće za odmor
- Porez na korištenje javnih površina
- Porez na promet nekretnina

Zajednički porez

- Porez na dohodak²

² Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx
[06.09.2021.]

3. POREZNO OPTEREĆENJE RADA U REPUBLICI HRVATSKOJ/POREZ NA DOHODAK

Porez na dohodak smatra se jednim od najznačajnijih poreznih oblika poreznog sustava svake suvremene države. Porez na dohodak ima vrlo važno mjesto među instrumentima fiskalne politike, politike raspodjele i konjunkturane politike te politike rasta.³ Porez na dohodak je porezni oblik kojim se zahvaća dohodak fizičkih osoba. Porez na dohodak je direktni porez (plaća se prije i neovisno o trošenju dohotka) te je jedan od najsloženijih poreza.⁴

3.1. Porezni obveznik

Porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje dohodak, nasljednik za sve porezne obveze koje proizlaze iz dohotka što ga je ostavitelj ostvario do svoje smrti. Nasljednik je istodobno i porezni obveznik za dohodak koji mu pritječe iz naslijeđenih izvora dohotka.

Izvori dohotka:

- dohodak od nesamostalnog rada (plaće i mirovine),
- dohodak od samostalne djelatnosti,
- dohodak od imovine i imovinskih prava,
- dohodak od kapitala,
- drugi dohodak.⁵

3.1.1. Rezident

Rezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište. Rezident je i fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema prebivalište ni uobičajeno boravište, a zaposlen je u državnoj službi Republike Hrvatske i po toj osnovi prima plaću.

³ Jelčić, B.(2001) Javne financije, Zagreb: RRIF Plus str.221

⁴ Jelčić, B.(2001) Javne financije, Zagreb: RRIFPlus str.226.-227.

⁵ Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx [09.09.2021.]

3.1.2. Nerezident

Nerezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema ni prebivalište ni uobičajeno boravište, a u Republici Hrvatskoj ostvaruje dohodak koji se oporezuje prema odredbama Zakona o porezu na dohodak.

Osnovica poreza na dohodak rezidenta je ukupni iznos dohotka od nesamostalnog rada, dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohotka od kapitala i drugog dohotka koji rezident ostvari u tuzemstvu i u inozemstvu (načelo svjetskog dohotka), a umanjjen za osobni odbitak za rezidente.

Osnovica poreza na dohodak nerezidenta je ukupni iznos dohotka od nesamostalnog rada, dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohotka od kapitala, dohotka od osiguranja i drugog dohotka, koji nerezident ostvari u tuzemstvu (načelo tuzemnog dohotka), a umanjjen za osobni odbitak za nerezidente.

Dohodak od samostalne djelatnosti, koji rezident ostvari u tuzemstvu i inozemstvu, a nerezident u tuzemstvu, umanjuje se:

- za iznos plaća novozaposlenih osoba,
- za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu te za naukovanja za obrtnička zanimanja prema posebnim propisima,
- za iznos izdataka za istraživanje i razvoj,
- i za preneseni gubitak, nakon umanjjenja iz točke 1., 2. i 3., koji je rezident po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti ostvario u tuzemstvu i inozemstvu, a nerezident u tuzemstvu.⁶

Stopa/iznos:

20% do 360.000,00 kn godišnje (do 30.000,00 kn mjesečno)

30% iznad 360.000,00 kn godišnje (iznad 30.000,00 kn mjesečno)⁷

⁶ Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine br. 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21

⁷ Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx [09.09.2021]

3.2. Primici na koje se ne plaća porez na dohodak

Porez na dohodak ne plaća se na:

- naknadu razlike plaće za vrijeme vojne službe u Oružanim snagama Republike Hrvatske
- naknadu plaće pripadnicima civilne zaštite i drugim osobama za djelatnost u okviru civilne zaštite i zaštite od elementarnih nepogoda
- naknadu plaće zbog privremene spriječenosti za rad isplaćenu na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, državnog proračuna i centara za socijalnu skrb
- nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja, do propisanog iznosa
- nagrade učenicima i studentima osvojene na natjecanjima u okviru obrazovnog sustava i organiziranim školskim i sveučilišnim natjecanjima
- primitke učenika i studenata na školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga po posebnim propisima, a do propisanog iznosa
- naknade štete zbog posljedica nesreće na radu prema odluci suda ili nagodbi u tijeku sudskog postupka, ako je naknada određena u jednokratnom iznosu
- naknade i nagrade koje osuđene osobe primaju za rad u kazneno-popravnim ustanovama i domovima za preodgoj
- primitke radnika i fizičkih osoba iz članka 21. ovoga Zakona po osnovi naknada, potpora i nagrada koje im isplaćuje poslodavac i isplatitelj primitka, odnosno plaće, do propisanih iznosa, te primitke bivših radnika i nasljednika bivših radnika po osnovi naknada, potpora i nagrada koje isplaćuje poslodavac i isplatitelj primitka, odnosno plaće, a koje su dospjele na isplatu za vrijeme trajanja radnog odnosa ili je pravo na isplatu nastalo za vrijeme trajanja radnog odnosa do propisanih iznosa
- primitke po osnovi naknada, potpora i nagrada osoba koje obavljaju samostalne djelatnosti iz članka 29. ovoga Zakona i drugih djelatnosti koje se oporezuju na način propisan za samostalnu djelatnost, do propisanih iznosa
- primitke po osnovi službenih putovanja fizičkih osoba koje do trenutka isplate navedenih primitaka u istom poreznom razdoblju nisu ostvarile primitke po osnovi nesamostalnog rada iz članka 21. ovoga Zakona ili primitke od kojih se utvrđuje drugi dohodak iz članka 39. ovoga Zakona, u neprofitnim organizacijama uz naknadu, a do propisanog iznosa

- primitke po osnovi službenih putovanja po osnovi prijevoza i noćenja koje isplatitelji – neprofitne organizacije isplaćuju fizičkim osobama koje za te organizacije obavljaju poslove iz njihovoga djelokruga, odnosno za njihove potrebe i uz naknadu, a pod uvjetom da računi o obavljenim uslugama prijevoza i noćenja glase na isplatitelja – neprofitnu organizaciju
- potpora djetetu za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja, koju poslodavac isplaćuje djetetu umrlog radnika ili djetetu bivšeg radnika kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, uz uvjet da bivši radnik ne ostvaruje primitke iz članka 21. ovoga Zakona, ukupno do propisanog iznosa
- stipendije učenicima i studentima za redovito školovanje na srednjim školama, preddiplomskim, diplomskim ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijima, odnosno preddiplomskim ili specijalističkim diplomskim stručnim studijima, ukupno do propisanog iznosa
- stipendije studenata za redovito školovanje na preddiplomskim, diplomskim ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijima, odnosno preddiplomskim ili specijalističkim diplomskim stručnim studijima i poslijediplomanata te poslijedoktoranata za koje su sredstva planirana u državnom proračunu Republike Hrvatske i stipendije koje se isplaćuju, odnosno dodjeljuju iz proračuna Europske unije, uređene posebnim međunarodnim sporazumima, i to studentima za redovito školovanje na visokim učilištima
- športske stipendije koje se prema posebnim propisima isplaćuju športašima za njihovo športsko usavršavanje, do propisanog iznosa
- nagrade za športska ostvarenja i naknade športašima amaterima prema posebnim propisima, do propisanih iznosa
- premije dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika, uz njegov pristanak, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu, koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje, do visine 500,00 kuna za svaki mjesec poreznog razdoblja, odnosno ukupno do 6000,00 kuna godišnje
- stipendije studentima izabranima na javnim natječajima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima, za redovito školovanje na visokim učilištima koje isplaćuju,

odnosno dodjeljuju zaklade, fundacije, ustanove i druge institucije registrirane u Republici Hrvatskoj za odgojno-obrazovne ili znanstvenoistraživačke svrhe, koje djeluju u skladu s posebnim propisima, osnovane s namjenom stipendiranja

- novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, novčane pomoći i naknade troškova prijevoza koje isplaćuje Hrvatski zavod za zapošljavanje prema propisima o zapošljavanju
- primitke koji se kao bespovratna sredstva isplaćuju iz fondova i programa Europske unije putem tijela akreditiranih u skladu s pravilima Europske unije u Republici Hrvatskoj za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Europske unije, a u svrhe obrazovanja i stručnog usavršavanja, u skladu s financijskom uredbom Europske komisije, do propisanih iznosa
- primitke u visini razlike između primljenih bespovratnih sredstava isplaćenih iz fondova Europske unije i državnog proračuna Republike Hrvatske za provedbu mjere trajne obustave ribolovne aktivnosti uz uništenje plovila i knjigovodstvene vrijednosti tog plovila
- stipendije studenata na poslijediplomskim studijima u skladu s točkama 14., 15. i 19. ovoga stavka te primitke, osim primitaka iz članka 5. ovoga Zakona, koji se isplaćuju poslijediplomantima, poslijedoktorandima, istraživačima i znanstvenicima u skladu s točkama 15. i 19. ovoga stavka, odnosno iz fondova i programa Europske unije i drugih međunarodnih fondova i programa uređenih posebnim propisima i međunarodnim sporazumima, za pokriće troškova školovanja, usavršavanja i znanstvenih istraživanja, odobrenih na temelju javnih natječaja, vjerodostojnih isprava i do propisanih iznosa
- premije dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika, osiguravatelju odnosno Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje prema propisu kojim je uređeno dobrovoljno zdravstveno osiguranje, do propisanog iznosa
- nacionalnu naknadu za starije osobe prema posebnim propisima i/ili
- primitke fizičkih osoba ostvarene po osnovi obavljanja nesamostalnog rada ili djelatnosti za poslodavca koji nije registriran u Republici Hrvatskoj temeljem stečenog statusa digitalnog nomada sukladno posebnom propisu.

Ministar financija pravilnikom propisuje visine neoporezivih iznosa i vrste porezno priznatih troškova, vjerodostojne isprave na temelju kojih se odobravaju troškovi te oblik i sadržaj evidencija i izvješća o ostvarenim primicima namijenjenih pokriću troškova iz stavka 1. točaka 4., 6., 9., 10., 11., 13., 14., 16., 17., 21. i 23. ovoga članka.⁸

3.3. Primici koji se ne smatraju primicima od nesamostalnog rada

Primicima od nesamostalnog rada ne smatraju se primici koje poslodavac i isplatitelj primitka, odnosno plaće, omogućuje radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona, te fizičkim osobama koje se stručno osposobljavaju za rad bez zasnivanja radnog odnosa u interesu obavljanja djelatnosti poslodavca i isplatitelja primitka, odnosno plaće, i to:

- uređenje i opremanje radnih prostora te prostora za odmor i prehranu
- posebna radna odjeća obilježena nazivom ili znakom poslodavca ili isplatitelja primitka, odnosno plaće, u skladu s posebnim propisima o zaštiti na radu te odjeća određena prema posebnim pravilima poslodavca
- obvezni liječnički pregledi prema posebnim propisima
- sistematski kontrolni liječnički pregledi ako su omogućeni svim radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona
- obrazovanje i izobrazba koje su u svezi s djelatnosti poslodavca i isplatitelja primitka, odnosno plaće
- članarine po osnovi članstva u strukovnim komorama koje je, prema posebnim propisima, obvezno za radnike pri obavljanju određenih poslova za poslodavca i isplatitelja primitka, odnosno plaće i/ili
- trošak cijepljenja protiv zaraznih bolesti što ga poslodavac i isplatitelj primitka, odnosno plaće, na svoj teret omogućuje radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona u interesu obavljanja djelatnosti poslodavca i isplatitelja primitka, odnosno plaće, neovisno o načinu podmirenja troška cijepljenja.⁹

⁸ Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx [09.09.2021.]

⁹ Narodne novine br. 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21), čl. 4

Primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se iznosi koje isplaćuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, i to:

- naknada plaće hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata prema posebnom zakonu od dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju, za vrijeme profesionalne rehabilitacije i od završene profesionalne rehabilitacije do zaposlenja, a najduže 12 mjeseci od dana završetka profesionalne rehabilitacije
- zaštitni dodatak uz mirovinu planiran u državnom proračunu ili proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- novčana naknada zbog tjelesnog oštećenja
- doplatak za pomoć i njegu druge osobe
- naknada plaće invalidu rada s pravom na profesionalnu rehabilitaciju, od dana nastanka invalidnosti do najduže 24 mjeseca od dana završetka profesionalne rehabilitacije i/ili
- dodatak na mirovinu isplaćen sukladno Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju («Narodne novine», br. 79/07. i 114/11.) koji korisniku mirovine pripada za razdoblje do 31. prosinca 2011.

Ako poslodavac i isplatitelj primitka, odnosno plaće i mirovine, iz članka 21. ovoga Zakona isplaćuje radniku i fizičkim osobama te umirovljenicima plaću ili mirovinu po sudskoj presudi, sudskoj nagodbi ili izvansudskoj nagodbi, propisane zatezne kamate isplaćene po toj osnovi ne smatraju se primitkom od nesamostalnog rada i ne podliježu oporezivanju. Primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se niti zatezne kamate isplaćene na temelju arbitražnih odluka u skladu s posebnim propisom, zatezne kamate isplaćene prema rješenju službeničkih sudova te zatezne kamate isplaćene na temelju nagodbi sklopljenih u postupcima za mirno rješenje spora do visine zakonske stope zateznih kamata.¹⁰

3.4. Utvrđivanje dohotka od nesamostalnog rada

Dohodak od nesamostalnog rada je razlika između primitaka priteklih u poreznom razdoblju u skladu s odredbama članka 21. ovoga Zakona i izdataka nastalih u istom razdoblju u skladu s odredbama članka 23. ovoga Zakona.

¹⁰ Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx [12.09.2021.]

3.4.1. Primici po osnovi nesamostalnog rada

Primicima po osnovi nesamostalnog rada (plaćom) smatraju se svi primici koje poslodavac u novcu ili u naravi isplaćuje ili daje radniku po osnovi radnog odnosa, prema propisima koji uređuju radni odnos, a to su:

- plaća koju poslodavac isplaćuje radnicima u svezi sa sadašnjim radom, prijašnjim radom po osnovi prijašnjeg radnog odnosa bez obzira na sadašnji status te osobe – umirovljenik ili neki drugi status, i to ako se radi o plaći za rad koji je obavljen za vrijeme radnog odnosa i mozebitne druge isplate na koje je radnik imao pravo u vrijeme toga radnog odnosa neovisno kada je u toj godini pretao radni odnos, odnosno raskinut ugovor o radu ili budućim radom po osnovi sadašnjeg radnog odnosa
- primici po osnovi naknada, potpora, nagrada i drugog, koje poslodavac isplaćuje ili daje radnicima iznad propisanih iznosa
- plaća koju radniku umjesto poslodavca isplati druga osoba
- naknada članu uprave i/ili izvršnom direktoru koji kao radnik u radnom odnosu obavlja određene poslove za poslodavca sukladno zakonu kojim se uređuju radni odnosi
- premije osiguranja koje poslodavci plaćaju za svoje radnike po osnovi životnog osiguranja, osiguranja njihove imovine, privatnoga zdravstvenog osiguranja, dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja iznad propisanog iznosa i dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja iznad propisanog iznosa
- svi drugi primici koje poslodavac isplaćuje ili daje radniku vezano uz radni odnos i odnos poslodavca i radnika bez obzira na oblik i način isplate ili temelja za isplatu, osim ako je ovim Zakonom drukčije uređeno
- poduzetnička plaća koja ulazi u rashod pri utvrđivanju poreza na dobit
- primici (plaća) fizičkih osoba izaslanih na rad u Republiku Hrvatsku po nalogu inozemnog poslodavca u tuzemna društva za rad u tim društvima
- primici (plaća) članova predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji im se isplaćuju za rad u tim tijelima i jedinicama i/ili
- naknade plaće osobama koje pružaju njegu i pomoć hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata I. skupine, prema posebnom propisu

- mirovine ostvarene na temelju prijašnjih uplata doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje
- mirovine koje isplaćuju osiguravatelji na temelju prijašnjih uplata poslodavca za dokup dijela mirovine svojim radnicima u vrijeme njihovog umirovljenja, ako su te uplate bile oslobođene oporezivanja
- mirovine koje se isplaćuju poduzetnicima koji su obavljali samostalnu djelatnost, poduzetnicima koji su plaćali porez na dobit i drugim osobama na temelju prijašnjih uplata doprinosa u propisano obvezno osiguranje, a koji su bili porezno dopustivi izdatak ili rashod i/ili
- mirovine rezidenata ostvarene u inozemstvu
- primicima u naravi smatraju se korištenje zgrada, prometnih sredstava, povoljnije kamate pri odobravanju kredita i druge pogodnosti koje poslodavci i isplatitelji primitka, odnosno plaće iz stavaka 1. i 2. ovoga članka daju radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka. Primitkom po osnovi povoljnijih kamata smatra se razlika između ugovorene niže i stope kamate od 2% godišnje, osim kamata po kreditima koji se daju ili subvencioniraju iz proračuna, ali ne radnicima uprave
- iznimno od stavka 1. ovoga članka, primicima od nesamostalnog rada (plaćom) ne smatraju se primici koje poslodavci i isplatitelji tih primitaka isplaćuju svojim radnicima i drugim fizičkim osobama koje ostvaruju primitke (plaću), i to: primici po osnovi autorskih naknada pod uvjetom da se autorske naknade isplaćuju na temelju ugovora o autorskim pravima i srodnim pravima sklopljenih između poslodavca/isplatitelja primitaka od nesamostalnog rada (plaće) i tih osoba za autorsko djelo i drugim uvjetima u skladu s propisima koji uređuju autorska i srodna prava te pod uvjetom da autorsko djelo nije stvoreno radom u radnom odnosu izvršavajući svoje obveze prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu
- primici po osnovi rada članova skupština i nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih odbora, upravnih vijeća i drugih njima odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba, pod uvjetom da radnik istodobno nije član uprave ili izvršni direktor kod poslodavca ili isplatitelja te da je primitak ostvaren temeljem rada predstavnika radnika u organu poslodavca sukladno odredbama zakona kojim se uređuju radni odnosi i drugih posebnih propisa i/ili

- primici u naravi po osnovi dodjele ili opcijske kupnje vlastitih dionica po povoljnijim uvjetima koje poslodavci i isplatitelji primitka odnosno plaće iz stavaka 1. i 2. ovoga članka daju radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka
- primici iz stavka 4. ovoga članka smatraju se drugim dohotkom prema članku 39. ovoga Zakona, osim primitaka iz stavka 4. točke 3. ovoga članka koji se smatraju dohotkom od kapitala iz članka 68. stavka 2. ovoga Zakona
- radnicima, u smislu stavka 1. točke 1. ovoga članka, smatraju se i službenici, namještenici i druge osobe koje su u radnom odnosu, prema propisima koji uređuju radni odnos¹¹

¹¹ <https://www.zakon.hr/z/85/Zakon-o-porezu-na-dohodak> [12.09.2021.]
Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20

4. PRIREZ POREZU NA DOHODAK

4.1. Porezni obveznik

Obveznicima poreza na dohodak sa svoga područja predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave može svojom odlukom propisati plaćanje poreza na dohodak. Pripada jedinici lokalne samouprave na području koje je prebivalište ili uobičajeno boravište obveznika plaćanja prireza porezu na dohodak.¹²

4.2. Porezna osnovica/predmet oporezivanja

„Porezna osnovica je dobit što se utvrđuje prema računovodstvenim propisima kao razlika prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit, uvećana i umanjena prema odredbama Zakona o porezu na dobit. Osnovicu poreznog obveznika rezidenta čini dobit ostvarena u tuzemstvu i inozemstvu, a nerezidenta čini samo dobit ostvarena u tuzemstvu, a utvrđuje se prema odredbama Zakona o porezu na dobit.”¹³

Stopa/iznos:

1. Općina do 10%
2. Grad ispod 30.000 stanovnika do 12%
3. Grad iznad 30.000 stanovnika do 15%
4. Grad Zagreb do 18%

¹² Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx
[12.09.2021.]

¹³ Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/baza_znanja/Stranice/PorezNaDobitPoreznaOsnovica.aspx
[12.09.2021.]

4.3. Učenik/student

Učenik/student koji za rad preko učeničkih i studentskih udruga prima preko 15.000,00 kn godišnje obveznik je poreza na dohodak od drugog dohotka i prireza porezu na dohodak. Obveznik obračuna, obustave i uplate poreza na dohodak i prireza je posrednik pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata.

- porez na dohodak od drugog dohotka plaća se na ukupni primitak iznad 15.000,00 kn godišnje po stopi od 24%
- prirez porezu na dohodak plaća se na iznos poreza na dohodak i to u slučaju kada učenik/student ima prebivalište, odnosno uobičajeno boravište, na području općine ili grada koji je svojom odlukom propisao prirez porezu na dohodak.

4.3.1. Učenik/student/student na poslijediplomskom studiju za primljene nagrade i stipendije iznad propisanih iznosa

Učenik/student/student na poslijediplomskom studiju koji je primio nagradu/stipendiju iznad propisanog iznosa obveznik je poreza na dohodak od drugog dohotka i prireza porezu na dohodak. Obveznik obračuna, obustave i uplate poreza na dohodak i prireza je isplatitelj nagrade/stipendije. Porez na dohodak od drugog dohotka plaća se po stopi od 24% na dio stipendije/nagrade iznad propisanog iznosa:

- stipendije učenicima i studentima za redovno školovanje na višim i visokim školama i fakultetima te studentima na poslijediplomskim studijima iznad 1.750,00 kn mjesečno (osim stipendija studenata za redovno školovanje na višim i visokim školama i fakultetima i poslijediplomanata te poslijedoktoranata za koje su sredstva planirana u državnom proračunu RH, stipendija koje se isplaćuju odnosno dodjeljuju iz proračuna EU, uređene posebnim međunarodnim sporazumima i to studentima za redovno školovanje na visokim učilištima, te stipendija studentima izabranima na javnim natječajima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima, za redovno školovanje na visokim učilištima koje isplaćuju, odnosno dodjeljuju zaklade, fundacije, ustanove i druge institucije registrirane u Republici Hrvatskoj za odgojnoobrazovne ili znanstveno-istraživačke svrhe, koje djeluju u skladu s posebnim propisima, osnovane s namjenom stipendiranja - takve stipendije neoporezive su do visine stvarnih troškova školovanja)

- nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja iznad 1.750,00 kn mjesečno
- porez na dohodak ne plaća se na nagrade učenicima i studentima što su osvojene na natjecanjima u okviru obrazovnog sustava i organiziranim školskim i sveučilišnim natjecanjima

Priraz porezu na dohodak plaća se na iznos poreza na dohodak i to u slučaju kada učenik/student/student na poslijediplomskom studiju ima prebivalište, odnosno uobičajeno boravište, na području općine ili grada koji je svojom odlukom propisao priraz porezu na dohodak.¹⁴

¹⁴ Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/naslovna_tablica_psrh.aspx
[19.09.2021.]

5. OSOBNI ODBITAK ILI NEOPOREZIVI DIO DOHOTKA

5.1. Osobni odbitak u 2021. godini

Osnovni osobni odbitak nije promijenjen u odnosu na 2020.godinu, što znači da i u 2021. iznosi 4.000,00 kn, utvrđen kao umnožak osnovice koja iznosi 2.500,00 kn i koeficijenta 1,6, svota osobnog odbitka koji se pribraja osnovnom osobnom odbitku s osnove uzdržavanja djece utvrđuje se kao umnožak osnovice od 2.500,00 kn i propisanog koeficijenta utvrđenog posebno za svako dijete prema redoslijedu njihova rođenja.

Za svakoga uzdržavanog člana obitelji, osnovnom osobnom odbitku pribraja se svota osobnog odbitka utvrđena prema koeficijentu 0,7. Za svakog uzdržavanog člana obitelji te za možebitnu invalidnost poreznog obveznika i/ili djeteta i drugih uzdržavanih članova obitelji bez obzira na postotak invalidnosti, osnovni osobni odbitak povećava se za pripadajući dio osobnog odbitka utvrđen primjenom koeficijenta 0,4 na osnovicu 2500kn. Međutim za invalidnu osobu kojom je rješenjem nadležnog tijela utvrđena invalidnost 100% po jednoj osnovi kojoj je potrebna tuđa njega i pomoć, osnovni osobni odbitak povećava se za dodatak utvrđenim koeficijentom 1,5 na osnovicu 2.500,00 kn. U tablici 1 prikazane su svote mjesečnih osobnih odbitaka koje se pribrajaju osnovnom osobnom odbitku poreznog obveznika.¹⁵

Tablica 1. Prikaz svota mjesečnih osobnih odbitaka pribrojene osnovnom osobnom odbitku poreznog obveznika

Red. Br.	Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečna svota (u kunama i lipama)
1	Uzdržavani članovi uže obitelji	0,7	1750
2	Prvo uzdržavano dijete	0,7	1750
3	Drugo uzdržavano dijete	1,0	2500

¹⁵ Računovodstvo, revizija i financije (2021) [20.09.2021.]

4	Treće uzdržavano dijete	1,4	3500
5	Četvrto uzdržavano dijete	1,9	4750
6	Peto uzdržavano dijete	2,5	6250
7	Šesto uzdržavano dijete	3,2	8000
8	Sedmo uzdržavano dijete	4,0	10000
9	Osmo uzdržavano dijete	4,9	12250
10	Deveto uzdržavano dijete	5,9	14750
11	Za svako daljnje uzdržavano dijete koeficijent osnovnog osobnog odbitka progresivno se uveća za 1,1...više u odnosu prema koeficijentu za prethodno dijete		
12	Invalidnost poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta	0,4	1000
13	Invalidnost utvrđena po jednoj osnovi 100% i/ili korištenje, na temelju posebnih propisa, prava na doplatak za pomoć i njegu poreznog obveznika odnosno prava na osobnu invalidninu, svakog uzdržavanog člana uže	1,5	3750

	obitelji i svakog uzdržavanog djeteta. Korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka po ovoj osnovi isključuje korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka iz r. br. 12.		
--	--	--	--

Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/pozivni_centar/Stranice/tablica-osobnog-odbitka.aspx [19.09.2021.]

Pravo na korištenje pripadajućeg osobnog odbitka utvrđenog prema pokazanom pregledu porezni obveznik može koristiti prema upisanim podacima o uzdržavanoj djeci i drugim uzdržavanim članovima obitelji te može bitnoj invalidnosti, u poreznu karticu- Obrazac PK.

U smislu priznavanja pripadajućeg osobnog odbitka s osnove uzdržavanog člana obitelji, čl.14. Zakona o porezu na dohodak uređeno je koje se dijete smatra uzdržavanim članom obitelji. Djecom se smatraju djeca koju uzdržavaju roditelji, maćehe odnosno očusi, posvojitelji, udomitelji, skrbnici. Djecom se smatraju i djeca nakon završetka redovnog školovanja do prvog zapošljavanja. Uzdržavanim članovima uže obitelji smatraju se bračni drug, roditelji poreznog obveznika, maćehe, odnosno očusi koje punoljetno pastorče uzdržava, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu. Osobama s invaliditetom smatraju se fizičke osobe-porezni obveznik i/ili uzdržavani član njegove uže obitelji i uzdržavana djeca kojima je rješenjem donesenim prema propisima o mirovinskom osiguranju, zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, socijalnoj skrbi, odgoju i obrazovanju te prema drugim posebnim propisima utvrđena invalidnost ili tjelesno oštećenje. Porezni obveznik može uvećati osobni odbitak za darovanja dana u tuzemstvu u naravi i u novcu doznačenim na žiro račun, a u kulturne, odgojno-obrazovne, znanstvene, humanitarne, športske i vjerske svrhe, udrugama i drugim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, do visine 2% primitka za koje je u tekućoj godini podnesena godišnja porezna prijava i utvrđen godišnji porez na dohodak ili je proveden poseban postupak uvrđivanja godišnjeg poreza

na dohodak i prireza porezu na dohodak. To uvećanje osobnog odbitka porezni obveznik može učiniti samo predajom Obrasca ZPP-DOH do 28. veljače tekuće godine za prethodnu godinu. Nerezidentu se ostvareni dohodak umanjuje za osnovni osobni odbitak za mjesece u kojima ostvaruje dohodak u tuzemstvu.¹⁶

5.2. Uvjeti za priznavanje osobnog odbitka

U smislu ovoga Zakona, uzdržanim članovima uže obitelji i uzdržavanom djecom (dalje u tekstu: uzdržavani članovi) smatraju se fizičke osobe čiji oporezivi primici, primici na koje se ne plaća porez i drugi primici koji se u smislu ovoga Zakona ne smatraju dohotkom, ne prelaze iznos od 15.000,00 kuna na godišnjoj razini izračunan kao šesterostruki iznos osnovice osobnog odbitka.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, pri utvrđivanju prava na osobni odbitak za uzdržavane članove ne uzimaju se u obzir:

- primici prema posebnim propisima po osnovi socijalnih potpora
- doplatak za djecu
- novčane potpore utvrđene u iznosu koji je zakonom kojim se uređuju roditeljske potpore propisan kao iznos ispod kojeg se ne može isplatiti novčana potpora
- potpore za novorođenčće, odnosno primitak, za opremu novorođenog djeteta
- obiteljske mirovine djece nakon smrti roditelja
- primici koji po svojoj prirodi predstavljaju samo uzdržavanje od roditelja ili članova uže obitelji
- darovanja od pravnih i fizičkih osoba za zdravstvene potrebe do visine stvarno nastalih izdataka za tu namjenu, prema članku 8. stavku 1. točki 4. ovoga Zakona
- naknada troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim i međumjesnim javnim prijevozom i naknada troškova službenog putovanja do propisanih iznosa na koje se sukladno odredbama ovoga Zakona ne plaća porez na dohodak
- odštete od osiguranja isplaćene zbog teške ozljede i priznate invalidnosti
- stipendije, nagrade za izvrsnost učenika i studenata isplaćene iz proračuna i bespovratna sredstva koja se isplaćuju iz proračuna, fondova i programa Europske unije i drugih

¹⁶ Računovodstvo, revizija i financije (2021) [20.09.2021.]

međunarodnih fondova i programa uređenih posebnim propisima i međunarodnim sporazumima, u svrhu obrazovanja i stručnog usavršavanja

- potpore djetetu za školovanje do 15. godine života, odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja, koje poslodavac isplaćuje djetetu umrlog radnika ili djetetu bivšeg radnika kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, uz uvjet da bivši radnik ne ostvaruje primitke iz članka 21. ovoga Zakona
- nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja i/ili
- nacionalna naknada za starije osobe.

Osobni odbitak prema članku 15. ovoga Zakona priznaje se nakon osobnog odbitka iz članka 14. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona, a u godišnjem obračunu poreza na dohodak na temelju podnesene godišnje porezne prijave ili na temelju podnesenog zahtjeva za priznavanjem prava u posebnom postupku utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak.

U slučaju promjena tijekom mjeseca u kojem se koristi osobni odbitak isti se zaokružuje u korist poreznog obveznika na pune mjesece. Ako više osoba uzdržava člana ili članove, osobni odbitak za te osobe ravnomjerno se raspoređuje na sve koji te članove uzdržavaju, osim ako se sporazume drukčije. Ako u tijeku poreznog razdoblja uzdržavani član za kojeg porezni obveznik u istom poreznom razdoblju koristi dio osobnog odbitka prema članku 14. stavci 4. ovoga Zakona ostvari primitke iz stavka 1. ovoga članka u iznosu većem od 15.000,00 kuna godišnje, porezni obveznik koji je po toj osnovi koristio osobni odbitak obavezan je podnijeti godišnju poreznu prijavu ili će se izvršiti poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak. U slučaju iz stavka 6. ovoga članka, porezni obveznik nema pravo u godišnjoj poreznoj prijavi ili posebnom postupku utvrđivanja godišnjeg poreza koristiti osobni odbitak za tog uzdržavanog člana, a uzdržavani član koji je ostvario oporezive primitke od kojih se prema članku 5. ovoga Zakona utvrđuje dohodak može, u skladu s ovim Zakonom, u navedenim postupcima godišnjeg obračuna koristiti osobni odbitak iz članka 14. ovoga Zakona.

Ako u tijeku poreznog razdoblja uzdržavani član za kojeg porezni obveznik u istom poreznom razdoblju koristi dio osobnog odbitka prema članku 14. stavci 4. ovoga Zakona ostvari primitke iz

stavka 1. ovoga članka, u godišnjem iznosu od 15.000,00 kuna ili manjem, godišnju poreznu prijavu za to porezno razdoblje može podnijeti, odnosno bit će obuhvaćen posebnim postupkom utvrđivanja godišnjeg poreza, u skladu s ovim Zakonom, i to:

- porezni obveznik – uzdržavatelj po osnovi ostvarenog dohotka iz članka 5. ovoga Zakona i koristiti osobni odbitak za tog uzdržavanog člana i
- porezni obveznik – uzdržavani član po osnovi ostvarenog dohotka iz članka 5. ovoga Zakona i koristiti pravo na osobni odbitak iz članaka 14. – 16. Ovog Zakona.

Ministar financija pravilnikom propisuje načine korištenja i vjerodostojne isprave za korištenje osobnog odbitka za poreznog obveznika i uzdržavane članove.¹⁷

5.3. Doprinosi za mirovinsko osiguranje

Doprinosi za obvezno mirovinsko osiguranje koje obračunavamo i plaćamo iz plaće radnika su doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje. Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, osigurane radnike prvog mirovinskog stupa osiguranja, poslodavac obustavlja, obračunava i plaća po stopi od 20%, a ne plaća doprinos za mirovinsko na temelju individualne kapitalizirane štednje. Za radnike osigurane u prvom i drugom stupu mirovinskog osiguranja, poslodavac obračunava i plaća 15% za prvi stup mirovinskog osiguranja, a 5% za drugi stup na temelju individualne kapitalizirane štednje. Osiguranik je obveznik doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje, zapravo osoba u radnom odnosu, što podrazumijeva da se doprinosi obračunavaju navedenoj osobi na teret. Poslodavac u ime i u korist osiguranika, to jest radnika obračunava te obustavlja iz bruto plaće i plaća doprinose.¹⁸

5.4. Doprinosi za zdravstveno osiguranje

Doprinos za zdravstveno osiguranje i doprinos za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu poslodavac je obvezan obračunati te plaćati na svoj teret radniku. Doprinosi se obračunavaju na plaću radnika i to 16,5% doprinosi na zdravstveno osiguranje i 0,5% doprinosi za zaštitu zdravlja na radu. Odredbama članka 35 i Zakona o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu propisano je pravo zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu da poslodavcima

¹⁷ Računovodstvo, revizija i financije (2021) [19.09.2021.]

¹⁸ Cutvarić, M. et al. (2010) *Izmjene PDV-a, obračun plaća i drugog dohotka u 2010. godini*

korigira stopu doprinosa za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu, ovisno o visini izdataka za ozljede na radu i bolesti radnika zaposlenih kod tog poslodavca u odnosu na prosječnu visinu troškova po osiguraniku, propisanih za granu djelatnosti kojom se poslodavac bavi.

Ako u prethodnoj kalendarskoj godini izdaci za ozljede na radu i profesionalne bolesti prelaze prosječnu visinu troškova po osiguraniku, propisanih za granu djelatnosti u koju je razvrstan, Zavod mu za naredno razdoblje od 12 mjeseci početkom 1. travnja tekuće godine, može utvrditi do 50% veću stopu doprinosa, od stope koja je propisana odredbama Zakona o doprinosima.

Poslodavci kojima u prethodnoj kalendarskoj godini izdaci ne prelaze 50% prosječne visine troškova po osiguraniku, propisanih za granu djelatnosti u kojoj je razvrstan, Zavod može utvrditi za iduće razdoblje od 12 mjeseci s početkom od 1. travnja tekuće godine, do 25% manju stopu doprinosa, od stope koja je propisana odredbama Zakona o doprinosima. Obvezu plaćanja povećanog, odnosno smanjenog doprinosa te njegovu visinu, Zavod utvrđuje rješenjem koje dostavlja poslodavcu.¹⁹

¹⁹ Računovodstvo, revizija i financije (2021) [19.09.2021.]

6. PLAĆE

6.1. Osnovice prema kojima se obračunavaju doprinosi u 2021. godini

Prema članku 21. Zakona o doprinosima, osnovica na koju se obračunavaju doprinosi je mjesečna plaća, odnosno primitak od nesamostalnog rada oporeziv porezom na dohodak što ga poslodavac isplaćuje ili daje u naravi radniku za rad u određenom mjesecu prema ugovoru u radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu.²⁰

6.2. Plaće i naknade

Prema članku 23. toga Zakona obveze doprinosa obračunavaju se pojedinačno, za svakog radnika prema plaći za svaki mjesec ili dio mjeseca u kojem je radnik bio u radnom odnosu, odnosno prema svakom pojedinačno isplaćenom ostalom primitku. Iz navedenih odredaba proizlazi da je osnovica za doprinose ugovorena plaća. Međutim, u slučaju da ugovorena plaća premašuje najvišu mjesečnu osnovicu ili zbog nekih razloga smanjena ispod najniže mjesečne osnovice, tada se doprinosi plaćaju na propisanu najnižu, odnosnu najvišu, mjesečnu osnovicu (ovisno o slučaju) koja je propisana za svaku godinu posebno. Osnovice za plaćanje doprinosa za sve osiguranike po svim osnovama socijalnog osiguranja u tekućoj godini utvrđuju se prema prosječno isplaćenoj bruto plaći po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u RH u razdoblju siječanj-kolovoz u prethodnoj godini koju objavljuje državni zavod za statistiku u skladu s čl. 7. t. 39. Zakona o doprinosima.

Ta plaća se sastoji od svota doprinosa koje se obračunavaju iz osnovice te od svota poreza i prireza porezu na dohodak i od neto-svote, a služi za izračun mjesečnih osnovica, i to najniže mjesečne osnovice, najviše mjesečne osnovice, najviše godišnje osnovice i godišnje osnovice za obračun doprinosa za razdoblje u obveznom osiguranju u godini koja slijedi iza godine na koju se odnosi prosječna plaća.

Državni zavod za statistiku je u Narodnim novinama br. 118/20. objavio svotu prosječne bruto plaće isplaćene zaposlenicima a razdoblje siječanj-kolovoz 2020. koja iznosi 9.181,00 kn. Prema toj plaći utvrditi će se osnovice za plaćanje doprinosa za osiguranike po svim osnovama socijalnog osiguranja za 2021. Nar. Nov. Br. 119/20.) koja iznosi 4.250,00 kn, a primjenjuje se prvi put za siječanj 2021.godine, odnosno kod isplate plaće za siječanj u veljači. Međutim zakonom o doprinosima propisana je najniža osnovica za plaćanje doprinosa za mjesec dana rada te najviša

²⁰ Računovodstvo, revizija i financije (2021) [19.09.2021.]

mjesečna osnovica za plaćanje mirovinskih doprinosa i najviša godišnja osnovica za plaćanje doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (I. stup) koji se plaća po stopi od 15%. Osnovice se utvrđuju primjenom propisanom koeficijenta na prosječnu plaću isplaćenu zaposlenicima kod pravnih osoba ostvarenu u razdoblju siječanj-kolovoz 2020.godine, koja iznosi 9.181,00 kn.²¹

Tablica 2. Najniže i najviše osnovice za plaćanje doprinosa u 2021.godini

Prosječno ostvarena bruto plaća u pravnih osoba u RH u razdoblju siječanj-kolovoz u 2021. godini	9181,00
Najniža mjesečna osnovica(981,00*0,38)	3488,78
Najviša mjesečna osnovica za plaćanje doprinosa za mirovinsko osiguranje za I i II. stup(9181,00*6)	55086,00
Najviša godišnja osnovica za plaćanje doprinosa za mirovinsko osiguranje samo za I. stup (9181,00*6*12)	661032,00

Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_12_141_2735.html [16.09.2021.]

Tablica 3. Shema obračuna plaće u 2021. godini

Redni broj	OPIS	OBRAČUN PLAĆE U 2021. GODINI
1.	PLAĆA (bruto)	
2.	Doprinosi za MO:	20%
	I. stup	15%
	II. stup	5%
3.	DOHODAK	Red.br. 1-2
4.	OSNOVNI OSOBNI ODBITAK	4000

²¹ Računovodstvo, revizija i financije (2021) [19.09.2021.]

5.	Osobni odbitak za djecu i uzdržavane članove obitelji	2500 x faktor
6.	Ukupno pripadajući osobni odbitak	(red. Br. 4+5)
7.	Porezna osnovica	(red. Br. 3-6)
8.	Porez	30 000 x 20% Više od 30 000 x 30%
9.	Prizez	Ako je propisano plaćanje prireza u gradu ili općini prebivališta odnosno uobičajenog boravišta radnika
10.	Ukupno prizez i porez (red. Br. 8+9)	Porez x kpr
11.	Neto plaća	Red. Br. 3-10
12.	Doprinos na plaću za obvezno zdravstveno osiguranje (obveza poslodavca)	16,5%
13.	UKUPNO TROŠAK PLAĆE	(red. Br. 1+12)

Izvor: Računovodstvo, revizija i financije (2021) [19.09.2021.]

7. POREZNA REFORMA

7.1. Četvrti krug porezne reforme

U nastavku se navode bitne porezne promjene koje stupaju na snagu 1. siječnja 2020. u okviru 4. kruga poreznog rasterećenja:

- povećan osnovni osobni odbitak s 3.800,00 kn na 4.000,00 kn
- umanjena porezna obveza za 100% mladima do 25 godina života te za 50% mladima od 26 do 30 godina života za plaću do godišnje osnovice od 360.000,00 kn
- u cenzus od 15.000,00 kuna za uzdržavanog člana ne ulaze naknade učenicima dualnog obrazovanja i nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja
- proširen obuhvat primitaka na koje se ne plaća porez na dohodak:

- primici koje fizičke osobe ostvaruju po osnovi darovanja koja su prikupljena u humanitarnim akcijama i javno oglašenim akcijama koje imaju općekorisnu svrhu

- naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja do propisanog iznosa

- uplate premije dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika do propisanog iznosa

- naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja iznad propisanog neoporezivog iznosa smatraju se drugim dohotkom
- predujam poreza na dohodak od drugog dohotka kojeg ostvaruju učenici i studenti na redovnom školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga obračunava se na iznos primitka nakon odbitka propisanog neoporezivog iznosa od 15.000,00 kn i osnovnog osobnog odbitka
- poslodavcima se omogućava uvid u poreznu karticu pri isplati plaće bivšim radnicima za posljednji mjesec rada, a najkasnije do dana dospelosti plaće za posljednji mjesec rada kod tog poslodavca
- poslodavcu/isplatitelju plaće omogućava se uvid u neiskorišteni iznos osobnog odbitka bivšeg radnika najkasnije do dana dospelosti plaće s ciljem administrativnog rasterećenja

- poslodavcu/isplatitelju omogućava se uvid u isplaćene neoporezive primitke koje radnik može ostvariti od više poslodavaca zbog čega ti radnici više nemaju obvezu podnošenja izjava o primljenim neoporezivim primicima
- izjednačen porezni tretman otpisa pojedinih tražbina kod obveznika poreza na dohodak od samostalne djelatnosti i kod obveznika poreza na dobit
- porez i prirez porezu na dohodak od najma u turizmu u paušalnom iznosu plaća se prema mjestu gdje se nekretnina, odnosno smještajna jedinica, nalaze
- propisana obilježja nesamostalnog rada utvrđivanjem kroz tri kriterija:
 1. kontrola ponašanja
 2. financijska kontrola
 3. odnos među strankama
- uređena obveza samozaduživanja obveznicima poreza na dohodak koji dohodak od samostalne djelatnosti utvrđuju u paušalnom iznosu, više neće utvrđivati Porezna uprava rješenjem, već će se ista utvrđivati temeljem izvješća
- pojednostavljen način izvješćivanja o primljenim inozemnim primicima
- zbog novo propisanih primitaka u Zakonu o porezu na dohodak koji se ne smatraju dohotkom (po osnovi darovanja prikupljenih u humanitarnim i javno oglašenim akcijama), Pravilnikom je propisano da se humanitarnim akcijama smatraju akcije u skladu s propisom kojim se uređuju uvjeti prikupljanja i pružanja humanitarne pomoći. Također se javno oglašenim akcijama smatraju akcije koje imaju općekorisnu svrhu iz kojih nedvojbeno proizlazi potrebitost situacije u korist osjetljivih skupina te u kojima je javno objavljen žiroračun fizičke osobe u potrebi koji je otvoren u te svrhe. Primljena, a neutrošena novčana sredstva ili vrijednost darovanja koji nisu u cijelosti ili dijelom utrošeni za humanitarne/općekorisne svrhe smatraju se oporezivim primitkom
- propisano je da se primljena, a neutrošena sredstva ili vrijednost darovanja za zdravstvene potrebe ili humanitarne/općekorisne svrhe ne smatraju oporezivim primicima ukoliko se ista dalje daruju za zdravstvene potrebe ili humanitarne/općekorisne svrhe

- propisano je izuzeće od oporezivanja naknada (za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane, smještaja i drugih prihvatljivih troškova propisanih pravilima i propisima tijela Europske unije) koje se isplaćuju upućenim nacionalnim stručnjacima u institucije i tijela Europske unije
- povećan je iznos neoporezive prigodne nagrade (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.) sa 2.500,00 kn na 3.000,00 kn godišnje, do kojeg može radnik u poreznom razdoblju primiti od jednog ili više isplatitelja
- propisano je da se porez na dohodak ne plaća na:

- nagrade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja do visine 1.750,00 kn mjesečno

- iskazivanje na Obrascu JOPPD - strana B, polje 15.1 oznaka 13 - nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja te naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja, do propisanog iznosa do 15. dana u tekućem mjesecu za naknade isplaćene u prethodnom mjesecu

- premije dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja na temelju vjerodostojne dokumentacije do 2.500,00 kn godišnje koje su podmirene bezgotovinskim putem u slučaju kada je uplatitelj i ugovaratelj premije osiguranja poslodavac u korist svojeg radnika

- iskazivanje na Obrascu JOPPD - strana B, polje 15.1 oznaka 71 - premije dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg radnika do propisanog iznosa s danom uplate ili sljedeći dan

- pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe do 400,00 kn primjenjuje se i za pomorce članove posade broda u nacionalnoj plovidbi ako brod povremeno plovi u međunarodnim vodama te je izvršeno usklađenje odredbi s odredbama Pomorskog zakonika
- oslobođenje od plaćanja poreza na dohodak koje se odnosi na naknadu razlike plaće za vrijeme vojne službe u Oružanim snagama Republike Hrvatske primjenjuje se i na naknadu razlike plaće pričuvniku pozvanom na izvršavanje vojne obveze na službu u Oružanim snagama Republike Hrvatske
- propisano je administrativno rasterećenje poreznih obveznika, odnosno propisano je da poslodavac putem sustava ePorezna ima mogućnost uvida u:

- poreznu karticu te uvid u iskorišteni iznos osobnog odbitka bivšeg radnika zbog čega mu može pri isplati plaće za posljednji mjesec rada iskoristiti neiskorišteni iznos osobnog odbitka

- isplaćene neoporezive primitke koje radnik može ostvariti od više poslodavaca do određenog iznosa u poreznom razdoblju, stoga mu radnik više nije obvezan podnijeti pisanu izjavu o ostvarenim isplata neoporezivih primitaka u poreznom razdoblju

Uvid u poreznu karticu, osobni odbitak te isplaćene neoporezive primitke putem sustava e-porezna moguć je od 1. siječnja 2020.

- pojašnjeno je da se zakonska odredba koja se odnosi na otpis zastarjelih potraživanja do 5.000,00 kn primjenjuje i u slučaju kada je pojedinačno zastarjelo potraživanje (pojedini račun ili druga isprava koja ima značenje računa) ne glasi na iznos veći od 5.000,00 kuna po pojedinom dužniku. Ukoliko su potraživanja zastarjela na temelju više računa koji glase na iznos manji od 5.000,00 kuna po pojedinom dužniku, tada se porezno priznaje otpis ukupno najviše do 5.000,00 kuna
- propisano je da se u darovanja poreznih obveznika koji obavljaju samostalnu djelatnost, mogu uključiti darovanja fizičkim osobama za zdravstvene potrebe uz propisane uvjete te da je porezni obveznik u tom slučaju dužan osigurati vjerodostojnu dokumentaciju te primijeniti načelo izbjegavanja dvostrukog umanjenja dohotka
- propisani su elementi koji pobliže određuju kriterije te način provedbe odredbi Zakona o porezu na dohodak u vezi s obilježjima nesamostalnog rada za slučajeve korištenja poreznih pogodnosti protivno svrsi zakona
- propisano je što se smatra poslovnim primicima, a što poslovnim izdacima poreznih obveznika koji prelaze s utvrđivanja dohotka od samostalne djelatnosti u paušalnom iznosu na utvrđivanje dohotka na temelju poslovnih knjiga²²

²² Ministarstvo financija,
https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/2016/Sjednice/2019/Listopad/187%20sjednica%20VRH/Novi%20direktorij/Przentacija_Porezna%20reforma%204.%20krug.pdf [21.09.2021.]

7.2. Peti krug porezne reforme

Bitne porezne promjene koje stupaju na snagu 1. siječnja 2021. u okviru 5. kruga poreznog rasterećenja:

- smanjene su porezne stope s 12% na 10%, s 24% na 20%, odnosno s 36% na 30% koje se primjenjuju pri oporezivanju godišnjih i konačnih dohodaka te paušalnog oporezivanja
- definira se porezni položaj nacionalne naknade za starije osobe
- povećan je porez na dohodak koji je ostvaren razlikom vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena (nerazmjernost imovine). Više bi se oporezivali postupci koji nisu u skladu sa zakonskim propisima, obzirom da je stopa poreza na dohodak smanjena s 36% na 30% zbog čega je Zakonom povećan postotak uvećanja obračunanog poreza na dohodak po toj osnovi sa 50% na 100%
- dohodak od imovine po osnovi najma/zakupa smatra se prijavljenim dostavom isprava od javnih bilježnika
- ujednačava se godišnji obračun za sve porezne obveznike i pojednostavljuje se sustav jer nema više izuzetka u godišnjem obračunu za osobe koje ostvaruju drugi dohodak do iznosa 12.500 kn godišnje
- proširuje se mogućnost isplate primitka u naravi po osnovi dodjele ili opcijske kupnje vlastitih dionica
- proširuje se obuhvat primitaka koji se ne smatraju primicima od nesamostalnog rada
- definira se porezni položaj primitaka koje će ostvarivati digitalni nomadi (oslobođenje od oporezivanja)

Porez na dohodak utvrđuje se i plaća prema odredbama ovoga Zakona. Porez na dohodak iz stavka 1. ovoga članka uvećava se za prirez porezu na dohodak koji uvedu jedinice lokalne samouprave prema posebnim zakonima. Pripadnost poreza na dohodak određuje se prema prebivalištu/uobičajenom boravištu poreznog obveznika. Kada porezni obveznik u Republici Hrvatskoj nema prebivalište niti uobičajeno boravište, pripadnost se određuje prema sjedištu odnosno prebivalištu/uobičajenom boravištu isplatitelja. Iznimno od stavka 3. ovoga članka, pripadnost poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, po osnovi ostvarenog dohotka iz članka

57. stavka 2. ovoga Zakona određuje se prema mjestu gdje se nekretnina, odnosno smještajna jedinica, nalaze. Raspodjela prihoda od poreza na dohodak utvrđuje se posebnim zakonom.²³

7.3. Rokovi za isplatu plaće i uplatu doprinosa poreza na dohodak i prireza iz plaće i doprinosa na plaću

S obzirom na to da je osnovica za obračun doprinosa i poreza na dohodak plaća, rokovi za plaćanje doprinosa su određeni rokovima za isplatu plaće. Prema čl.92 Zakona o radu (Nar. Nov., br. 93/14 i 127/17.) uređeno je da se plaća isplaćuje nakon obavljena rada, a ako kolektivnim ugovorom ili ugovorom o radu nije drukčije određeno, plaća i naknada plaće za prethodni mjesec isplaćuju se najkasnije do petnaestog dana u sljedećem mjesecu. Iz te odredbe zaključujemo da se dan isplate plaće može odrediti kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, ugovorom o radu u rokovima koji nije određen petnaestim danom u mjesecu. U skladu s tim je i odredba čl. 24. Zakona o doprinosima (Nar. Nov., br. 84/08. – 106/18) kojom je uređeno da se doprinosi prema plaći obračunavaju istodobno s obračunom plaće i dospijevaju na naplatu istodobno s isplatom plaće. Iznimno od navedene odredbe, doprinosi prema plaći ili prema dijelu plaće koja se ne isplati do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec moraju se obračunati i dospijevaju na naplatu do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec. Prema pak čl. 25. st. 5. Zakona o porezu na dohodak, porez i prirez dospijevaju na naplatu kod isplate plaće. Prema tome, ako primjerice poslodavac prema svojim internim aktima odredi da je rok za isplatu plaće zadnji dan u mjesecu za prethodni mjesec, tada zadovoljava rok za plaćanje doprinosa, poreza na dohodak i prireza prema svim navedenim propisima. Ako se plaća ili dio plaće daje u naravi ili u korištenju nekog prava, doprinosi se prema tako isplaćenju plaći ili dijelu plaće obračunavaju i dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojemu je izvršeno davanje, odnosno korišteno pravo, odnosno mjeseca na koji se odnosi primitak u naravi, ako pravo nije korišteno. U skladu s navedenim propisima u nastavku se daje pregled rokova do kojih se trebaju uplatiti doprinosi, porez na dohodak i prirez iz plaće i ostalih primitaka od nesamostalnog rada.

²³ Ministarstvo financija,
https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/2016/Sjednice/2019/Listopad/187%20sjednica%20VRH/Novi%20direktorij/Prerezantacija_Porezna%20reforma%204.%20krug.pdf [21.09.2021.]

Tablica 4. Rok uplate doprinosa i poreza na dohodak i prizrez

ISPLATITELJ	PLAĆA (primitak od nesamostalnog rada)	ROK ZA UPLATU DOPRINOSA
Poslodavac – isplatitelj plaće za sjedištem u RH	Isplaćena plaća	Istodobno s isplatom plaće
	Plaća nije isplaćena	Najkasnije zadnji dan u mjesecu za plaću prethodnog mjeseca
	Plaća u naravi	Do 15. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojemu je izvršeno davanje odnosno korišteno pravo
	Plaća izaslanog radnika	U istim rokovima koji se odnosi na plaće ostalih radnika
	Ostali primitak od nesamostalnog rada (koji nije plaća za rad određenog mjeseca)	Na dan isplate primitka odnosno na dan dospjelosti primitka ako ga je poslodavac odredio, a nije isplatio
Poslodavac sa sjedištem u inozemstvu	Plaća	30. dan od isplate plaće
	Primitak u naravi	Zadnji dan u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je obavljeno davanje odnosno korišteno pravo
Diplomatsko ili konzularno predstavništvo strane države, međunarodna organizacija ili predstavništvo ili	Plaća	30.dan od isplate plaće
	Primitak u naravi	Zadnji dan u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojemu je izvršeno davanje odnosno korišteno pravo

organizacija koja na području RH ima diplomatski imunitet		
Poduzetnička plaća koju sebi isplaćuje obrtnik dobitaš	Poduzetnička plaća se isplaćuje	Zadnji dan u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca na koji se odnosi poduzetnička plaća

Izvor: Računovodstvo, revizija i financije (2021) [19.09.2021.]

U nastavku je pokazan obračun plaća u 2021. godini s primjenom porezne stope od 20% na osnovicu od 30.000,00 kn te stopom od 30% na poreznu osnovicu veću od 30.000,00 kn mjesečno. Osobni odbitak je 4.000,00 kn. Prirez je 18%.

Tablica 5. Obračun plaća u 2021. godini

1	Plaća	4250 (minimalna plaća)	6000	8500	10000	15000	20000	45000
2	Doprinosi za MO 20%	850	1200	1700	2000	3000	4000	9000
	I. stup 15%	850	900	1700	2000	3000	4000	9000
	II. stup 5%	637,50	300	1275	1500	2250	3000	6750
		212,50			500	750	1000	2250
3	Dohodak	3400	4800	6800	8000	12000	16000	36000
4	Osobni odbitak	3400	4000	4000	4000	4000	4000	4000
5	Porezna osnovica (3- 4)	0	800	2800	4000	8000	12000	32000
6	Porez 20%	0	160	560	800	1600	2400	6000
	Porez 30%	0	0					600
	Ukupno porez	0	160	560	800		2400	6600
7	Prirez 18%	0	28,80	100,8	144	288	432	1188

8	Porez i prirez	0	188,80	660,8	944	1888	2832	7788
9	Neto-plaća u 2021. (3-8)	3400	4611,20	6139,2	7056	10112	13198	28212
10	Neto-plaća u 2020.	3250	4573,44	6007,4	6867,20	9734,40	12601,60	26654,40
11	Povećanje neto-plaće u 2021. (red.br. 9-10)	150	37,76	131,8	188,8	387,6	596,4	1557,6
12	Doprinos za zdravstveno osig. 16,5% (red. Br 1 +12)	701,25	990	1402,5	1650	2475	3300	7425
13	Ukupni trošak poslodavca	4951,25	6990	9902,5	11650	17475	23300	52425

Izvor: Računovodstvo, revizija i financije (2021) [19.09.2021.]

8. OBRAZAC JOPPD

Na dan isplate plaće, a najkasnije u roku od 24 sata, poslodavac izvješćuje Poreznu upravu o obračunanim doprinosima, porezu na dohodak i prirezu na Obrascu JOPPD. Ako poslodavac nije u mogućnosti isplatiti plaću, obvezan je obračunati doprinose, porez na dohodak i prirez te o tome izvijestiti poreznu upravu na Obrascu JOPP, i to na dan dospijea plaće za isplatu, a najkasnije do zadnjeg dana tekućeg mjeseca za plaću prethodnog mjeseca. Porezna uprava zadužuje poslodavca za obračunane doprinose i porez na dohodak, a ako ih poslodavac u tom roku ne uplati Porezna uprava obračunava zateznu kamatu. Neto-plaću za taj mjesec može isplatiti nakon što je podmirio doprinose i porez na dohodak te tada podnosi JOPPD na dan isplate neto-plaće s oznakom dana kada isplaćuje plaću. Kako treba iskazati podatke u obrascu JOPPD: kada se plaća redovito isplaćuje, kada nema sredstava za obračun plaće te se obračunavaju samo doprinosi, porez na dohodak i prirez te kada se naknadno nakon uplaćenih doprinosa poreza na dohodak i prireza isplaćuje neto plaća.²⁴

PRIMJER JOPPD-a:

MINISTARSTVO FINANCIJA, POREZNA UPRAVA
SREDIŠNJI REGISTAR OSIGURANIKA

OBRAZAC JOPPD
- stranica A-

IZVJEŠĆE

o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja

na dan _____

I.	OZNAKA IZVJEŠĆA	II.	VRSTA IZVJEŠĆA		
III.	PODACI O:	III.1.	PODNOŠITELJU IZVJEŠĆA	III.2.	OBVEZNIKUNJA PLAĆ
1.	Naziv/ime i prezime				
2.	Adresa				
3.	Adresa elektroničke pošte				
4.	OIB				
5.	Oznaka podnosiitelja				

²⁴ https://www.porezna-uprava.hr/obrazac_joppd/Documents/JOPPD_Obrazac_web.pdf [21.09.2021.]

IV.1.	BROJ OSOBA ZA KOJE SE PODNOŠI IZVJEŠĆE		IV.2.	BROJ REDAKA NA POPISU POJEDINAČNIH OBRAČUNA SA STRANICE B	
V.	PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRAČUNANOG PREDUJMA POREZA NA DOHODAK I PRIREZA POREZU NA DOHODAK				IZNOS
1.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi nesamostalnog rada (1.1.+1.2.)				
1.1.	Ukupan zbroj stupaca 14.1. i 14.2. sa stranice B pod oznakom stjecatelja primitka/osiguranika (plaća)				
1.2.	Ukupan zbroj stupaca 14.1. i 14.2. sa stranice B pod oznakom stjecatelja primitka/osiguranika (mirovina)				
2.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohotka od kapitala				
3.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohotka od imovinskih prava i posebnih vrsti imovine				
4.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohotka od osiguranja				
5.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi primitka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak				
6.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi dohotka od kamata				
VI.	PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRAČUNANOG DOPRINOSA				
VI.1.	DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI				
1.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi radnog odnosa				
2.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi drugog dohotka				
3.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi poduzetničke plaće				
4.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima				
5.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za osobe osigurane u određenim okolnostima				
6.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem				
7.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose				

VI.2.	DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNENJE KAPITALIZIRANE ŠTED	
1.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi radnog odnosa	
2.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi drugog dohotka	
3.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi poduzetničke plaće	
4.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	
5.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem	
6.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose	
VI.3.	DOPRINOS ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	
1.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi radnog odnosa	
2.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi radnog odnosa	
3.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi poduzetničke plaće	
4.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi poduzetničke plaće	
5.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi drugog dohotka	
6.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu	
7.	Ukupan iznos dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje – za obveznike po osnovi korisnika mirovina	
8.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje - za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	
9.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu - za osiguranike za koje se doprinos uplaćuje prema posebnim propisima	
10.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za zaštitu zdravlja na radu - za osobe osigurane u određenim okolnostima	
11.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose	
12.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose	
VI.4.	DOPRINOS ZA ZAPOSŁJAVANJE	
1.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje	
2.	Ukupan iznos posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom	
3.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje po osnovi poduzetničke plaće	
4.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti za osobe koje su same za sebe obvezne obračunati doprinose	

VII.	ISPLAĆENI NEOPOREZIVI PRIMICI	
VIII.	NAPLAĆENA KAMATA ZA DOPRINOSE ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE	
IX.	UKUPAN IZNOS NEOPOREZIVIH PRIMITAKA NEREZIDENATA KOJE ISPLAĆUJU NEPROFITNE ORGANIZACIJE DO PROPISANOG IZNOSA	
X.	PODACI O BROJU OSOBA I NAKNADI UTVRĐENOJ SUKLADNO ODREDBAMA ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOŠLJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM	
1.	Broj osoba s invaliditetom koje je obveznik bio dužan zaposliti	
2.	Iznos obračunane naknade	

IZVJEŠĆE _____ SASTAVIO _____ (IME, PREZIME I POTPIS)	POTPIS OVLAŠT ENE _____ OSOBE _____ OBVEZNI KA PODNOŠE NJA
POTPIS _____ SLUŽBENI _____ KA PU	DATUM __ _ _ _ _ PRIMITKA __ _ _ _ _

Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/obrazac_joppd/Documents/JOPPD_Obrzac_web.pdf [15.09.2021.]

9. USPOREDBA SA ZEMLJAMA EU

U ovom dijelu rada opisuje se usporedba poreznog opterećenja RH sa zemljama EU. Spomenut će se kao primjer Mađarska, Republika Slovenija te Slovačka i Češka Republika.

Mađarska

Mađarska i Hrvatska idu najdalje po pitanju oporezivanja potrošnje (stopa PDV-a od 27% u Mađarskoj najviša u EU, dok je stopa 25% u Hrvatskoj druga najviša u EU). Obje zemlje primjenjuju ispodprosječne stope poreza na dobit, s time da Mađarska s općom stopom od 9% ima najnižu stopu poreza na dobit u EU. Mađarsku svrstavaju gotovo na prag statusa porezne oaze te ima izrazito konkurentne stope poreza na dohodak, gdje se primjenjuje tzv. „flat rate“ (neovisno o razini dohotka, primatelj istog uvijek izdvaja istu proporciju svog dohotka za porez) model sa stopom od 15%, što je također u odnosu na druge članice EU nisko i ispodprosječno. No unatoč konkurentnoj poreznoj stopi, primatelj dohotka ostvaruje relativno nisku neto plaću budući da se obvezni doprinosi obračunavaju iz iste osnovice kao i porezi. Dakle, mađarskom zaposleniku s prosječnom plaćom u privatnom sektoru ostaje tek 66,5% bruto dohotka, dok u Hrvatskoj koja je sa svoje dvije progresivne stope od 20% i 30% na papiru manje porezno konkurentna u vidu stopa poreza na dohodak zaposleniku ostaje čak 71,2% bruto dohotka zbog toga što se doprinosi računaju iz bruto dohotka, dok poreznu osnovicu predstavlja dohodak nakon doprinosa.²⁵

Republika Slovenija

Porez na dobit u Sloveniji iznosi 19% (vrijedi za prethodnu poslovnu godinu, tj. od 1. siječnja do 31. prosinca). Strano poduzeće koje posluje u Sloveniji mora ga platiti čak i ako se njihove poslovne aktivnosti obavljaju preko poslovne jedinice. Postoji također posebna stopa poreza koja iznosi 0% za investicijske fondove, mirovinske fondove i društva rizičnog kapitala ukoliko ispunjavaju određene uvjete.²⁶ U Sloveniji ne postoje dodatna porezna opterećenja od strane

²⁵Borić, J. (2021) *Usporedba hrvatskog poreznog sustava s poreznim sustavima CEE regije*, https://www.linkedin.com/pulse/usporedba-hrvatskog-poreznog-sustava-poreznim-sustavima-juraj-bori%C4%87?trk=articles_directory [25.09.2021.]

²⁶ <https://data.si/hr/porez-u-sloveniji/> [20.09.2021.]

jedinica lokalne samouprave poput prireza koji se plaća u Hrvatskoj. Slovenci plaćaju doprinose iz plaće i doprinose na plaću, a snose ih poslodavac i zaposlenik.

Slovačka

Najvažniji izvor prihoda državne vlasti Slovačke su porez na dohodak, socijalna sigurnost, porez na dodanu vrijednost i porez na dobit. Porezni sustav čine porez na dohodak, porez na dobit, posebni porezi koji se odnose na energiju, osiguranje, javno zdravstveno osiguranje, e-komunikacije i sl., porez na dodanu vrijednost, trošarine, porez na nekretnine, porez na motorna vozila.²⁷

Češka

Posloprimci iz bruto plaće izdvajaju 4,5% za zdravstveno osiguranje te 6,5% za socijalno osiguranje. Od 2012. najviša osnovica za plaćanje doprinosa iznosi 47.635 eura na godišnjoj razini. Doprinosi poslodavca iznose ukupno 34% bruto plaće, od čega je 9% zdravstveno, a 25% socijalno osiguranje. Obveznik poreza na dohodak je pojedinac.²⁸ „Porezni obveznici mogu podnijeti zahtjev za odbitak u iznosu od 11.502 eura za troškove kamata po stambenom kreditu, odnosno za troškove po osnovi kamata zbog kupnje ili uređenja stambenog prostora. Osobe koje plaćaju dopunsko mirovinsko osiguranje imaju pravo na odbitak u visini stvarnih uplata na godišnjoj razini, umanjeno za 230 eura, pri čemu je maksimalan iznos olakšice 460 eura. Svaki porezni obveznik ostvaruje pravo na umanjenje poreza (tax credit) u iznosu od 952 eura. Obveznik ima pravo na dodatno umanjenje poreza u iznosu od 952 eura u slučaju kada supružnik koji s njim prebiva ne ostvari godišnja primanja viša od 2.607 eura. Ako obveznik ima djecu mlađu od 18 godina, odnosno mlađu od 26 godina, koja se redovno školuju ili djecu s posebnim potrebama mlađu od 26 godina, tada ima pravo na 514 eura umanjenja poreza. Dodatna umanjenja poreza vezana za osobe s posebnim potrebama iznose 97 eura (djelomična invalidnost), odnosno 193 eura za potpunu invalidnost te 619 eura za osobe s posebnim potrebama kojima treba posebna njega (dodatna osoba). Ukoliko se obveznik i dalje školuje, do 26., odnosno 28. godine, ima pravo na dodatno umanjenje poreza od 154 eura. Porezna osnovica u Češkoj Republici se računa tako da se

²⁷ Suhanyi, L., Suhanyiova, A., Horvathova, J. i Mokrisova, M. (2014). ANALYSIS OF TAX SYSTEMS IN SLOVAKIA AND HUNGARY, https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=200200

²⁸ <https://www.ijf.hr/upload/files/file/OP/38.pdf>

od ukupnog zbroja iznosa bruto plaće, socijalnih naknada uključenih u poreznu osnovicu i doprinosa poslodavca oduzme iznos poreznih odbitaka. Od 2008. postoji jedinstvena porezna stopa od 15% koja se primjenjuje na poreznu osnovicu.”²⁹

Može se zaključiti da hrvatski građani snose prevelik porezni teret, no budući da je osnovni cilj EU dugoročno smanjenje poreza Hrvatska je među državama s relativno nižom stopom u odnosu na druge zemlje članice. Hrvatska je u odnosu na navedene zemlje EU najprivlačnija za ulaganje po pitanju visine stope porezna na dobit poduzeća.

²⁹ Beketić, I. (2016): Porezni klin u Hrvatskoj, Sloveniji, Češkoj Republici, Portugalu I Francuskoj, str.7-8.

10. ZAKLJUČAK

U ovom radu analiziralo se porezno opterećenje dohotka od nesamostalnog rada, odnosno plaće. Porez na dohodak smatra se jednim od najvažnijih izvora prihoda zemalja te jedan od izravnih poreza u poreznim sustavima suvremenih zemalja te se njima oporezuje fizička osoba. Država putem prikupljanja poreza, doprinosa, carina i drugih davanja osigurava sredstva. Jedan od najizdašnjih instrumenata prikupljanja tih sredstava su porezi koji predstavljaju oblik prisilnog davanja. Koliko je neka zemlja razvijena, kolika je stopa zaposlenosti, razvijena svijest poreznih obveznika i provedba propisa, pokazuje nam udio poreza na dohodak u proračunima. Dakle, u suvremenim državama porezi su najvažniji izvor državnih prihoda. Nadalje, opisane su bitne porezne promjene koje su stupile na snagu 1. siječnja 2020. u okviru 4. kruga poreznog rasterećenja te one koje su stupile na snagu 1. siječnja 2021. u okviru 5. kruga poreznog rasterećenja. Navedena je ukratko usporedba poreznog opterećenja u RH i zemalja EU. Uspoređujući Hrvatsku s drugim članicama EU može se zaključiti da Hrvatska ima prilično veliku stopu ubiranja poreza na dohodak, što bi značilo da svakako postoji prostor za napredak i poreznu olakšicu poreznih obveznika.

LITERATURA

- Arbutina, H.; Kuliš, D.; Pitarević, M. (2003) *USPOREDBA I USKLADIVANJE HRVATSKOGA POREZNOG SUSTAVA S POREZNYM SUSTAVIMA EUROPSKE UNIJE*. Zagreb: Institut za javne financije

- Beketić, I. (2016) Institut za javne financije. *Porezni klin u Hrvatskoj, Sloveniji, Češkoj Republici, Portugalu I Francuskoj*, <https://www.ijf.hr/upload/files/file/OP/38.pdf> [16. 9. 2021.]

- Borić, J. (2021) *Usporedba hrvatskog poreznog sustava s poreznim sustavima CEE regije*, https://www.linkedin.com/pulse/usporedba-hrvatskog-poreznog-sustava-poreznim-sustavima-juraj-bori%C4%87?trk=articles_directory[25.09.2021.]

- Cutvarić, M. et al. (2010) *Izmjene PDV-a, obračun plaća i drugog dohotka u 2010. Godini*. Mr. sc. Bogomil Cota. Zagreb: *Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika*

- Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje (2021) *Leksikografski zavod Miroslav Krleža: Porezi*. <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=49530> [16. 9. 2021.]

- Jelčić, B. (2001) *Javne financije*, Zagreb: RRIF Plus

- Ministarstvo financija, Porezna uprava (2016) *Porez na dohodak*. https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dohodak.aspx [16. 9. 2021.]

- Ministarstvo financija, Porezna uprava (2021) *Zakon o porezu na dohodak*. https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/15/in2.vuk2019.sp.propisi.intranet/propisi.aspx#id=pro1623 [16. 9. 2021.]

- Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20

- Zakon o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu, Narodne novine. br 85/06 I 67/08

POPIS TABLICA

Tablica 1. Prikaz svota mjesečnih osobnih odbitaka pribrojene osnovnom osobnom odbitku poreznog obveznika

Tablica 2. Najniže i najviše osnovice za plaćanje doprinosa u 2021.godini

Tablica 3. Shema obračuna plaće u 2021. godini

Tablica 4. Rok uplate doprinosa i poreza na dohodak i prirez

Tablica 5. Obračun plaća u 2021. godini